DOMSTOLENS DOM (femte avdelningen)
den 9 januari 2003 *

I mål C-177/00,

Republiken Italien, företrädd av U. Leanza, i egenskap av ombud, biträdd av D. Del Gaizo, avvocato dello Stato, med delgivningsadress i Luxemburg,

sökande,

mot

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av E. de March och L. Visaggio, båda i egenskap av ombud, biträdda av A. Dal Ferro, avvocato, med delgivningsadress i Luxemburg,

svarande,

* Rättegångsspråk: italienska.

angående en talan om delvis ogiltigförklaring av kommissionens beslut 2000/216/EG av den 1 mars 2000 om undantagande från gemenskapsfinansiering av vissa utgifter som verkställts av medlemsstaterna inom ramen för garantisektionen vid Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket (EUGFJ) (EGT L 67, s. 37) i den del det gjorts finansiella korrigeringar i fråga om vissa utgifter som den sökande medlemsstaten har deklarerat,

meddelar

DOMSTOLEN (femte avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden M. Wathelet samt domarna D.A.O. Edward, A. La Pergola, P. Jann (referent) och S. von Bahr,

generaladvokat: P. Léger,
justitiesekreterare: R. Grass,

med hänsyn till referentens rapport,

och efter att den 26 september 2002 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Republiken Italien har, genom ansökan som inkom till domstolens kansli den 11 maj 2000, med stöd av artikel 230 första stycket EG väckt talan om delvis ogiltigförklaring av kommissionens beslut 2000/216/EG av den 1 mars 2000 om undantagande från gemenskapsfinansiering av vissa utgifter som verkställts av medlemsstaterna inom ramen för garantisektionen vid Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket (EUGFJ) (EGT L 67, s. 37, nedan kallat det ifrågasatta beslutet) i den del det gjorts finansiella korrigeringar i fråga om vissa utgifter som den sökande medlemsstaten har deklarerat.

2 Talan om delvis ogiltigförklaring gäller nedanstående korrigeringar såsom dessa har beskrivits och motiverats i kommissionens sammanfattande rapport av den 27 oktober 1999 om resultatet av kontrollerna för avslut av garantisektionens vid EUGFJ räkenskaper vad gäller exportbidrag, frukt och grönsaker, djurbidrag, åtgärder för ett miljöanpassat jordbruk, den finansiella granskningen, jordbruksgrödor, lin och hampa (Dokument nr VI/10529/99) (nedan kallat den sammanfattande rapporten):

— negativ korrigering på 61 665 065 968 ITL av de utgifter som deklarerats som exportbidrag (punkt 2.8.1. i den sammanfattande rapporten),

— negativ korrigering på 2 957 721 060 ITL av utgifter som deklarerats som exportbidrag för olivolja (punkt 2.8.2. i den sammanfattande rapporten),

— negativ korrigering på 7 760 156 831 ITL motsvarande ett belopp utgörande säkerhet, vilket skulle ha tagits i anspråk på grund av försäljning av alkohol ur interventionslager (punkt 7.2. i den sammanfattande rapporten).

Den negativa korrigeringen på 61 665 065 968 ITL i fråga om exportbidrag

3 Republiken Italien har i sin talan för det första ifrågasatt den negativa korrigering på 61 665 065 968 ITL som kommissionen har tillämpat med hänvisning till brister i de nationella myndigheternas kontroller i fråga om exportbidrag.

Allmänna bestämmelser

4 I artiklarna 2 och 3 i rådets förordning (EEG) nr 729/70 av den 21 april 1970 om finansiering av den gemensamma jordbrukspolitiken (EGT L 94, s. 13; svensk specialutgåva, område 3, volym 3, s. 23) föreskrivs att Europeiska gemenskapen genom garantisektionen vid EUGFJ skall finansiera bidrag vid export till tredje

land som, inom ramen för den gemensamma organisationen av jordbruksmarknaderna, har beviljats i enlighet med gemenskapsbestämmelserna.

5 I artikel 8.1 i samma förordning föreskrivs att medlemsstaterna skall vidta nödvändiga åtgärder i syfte att försäkra sig om att de transaktioner som finansierats genom EUGFJ verkligen har ägt rum och att de genomförts korrekt samt för att förhindra och beivra oegentligheter liksom för att driva in belopp som förlorats till följd av oegentligheter eller försumlighet.

6 Om en fullständig indrivning inte kan åstadkommas skall de finansiella följderna av oegentligheter och försummelser enligt artikel 8.2 i nämnda förordning, med undantag för följderna av sådana oegentligheter eller försummelser som kan tillskrivas myndigheter eller andra organ i medlemsstaterna, bäras av gemenskapen.

7 Enligt artikel 9.1 i förordning nr 729/70 skall medlemsstaterna till kommissionens förfogande ställa alla uppgifter som behövs för att EUGFJ skall fungera väl. De skall även vidta alla lämpliga åtgärder för att underlätta den kontroll som kommissionen kan anse vara nödvändig inom ramen för förvaltningen av gemenskapsfinansieringen, inbegripet undersökningar på platsen.

8 Enligt artikel 9.2 skall tjänstemän som av kommissionen utsetts att genomföra undersökningar på platsen ha tillgång till alla de böcker och andra handlingar avseende utgifter som finansierats genom EUGFJ. På begäran av kommissionen och efter godkännande av medlemsstaten, skall undersökningar eller utredningar

beträffande de transaktioner som avses i förordning nr 729/70 utföras av de behöriga myndigheterna i medlemsstaten. Tjänstemän från kommissionen får också delta.

9 Enligt artikel 1.1 i rådets förordning (EEG) nr 4045/89 av den 21 december 1989 om medlemsstaternas granskning av de transaktioner som utgör en del av systemet för finansiering genom garantisektionen vid Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket och om upphävande av direktiv 77/435/EEG (EGT L 388, s. 18; svensk specialutgåva, område 3, volym 31, s. 27) rör denna förordning genomförandet av och riktigheten i kontrollen av de transaktioner som direkt eller indirekt ingår i systemet för finansiering genom garantisektionen vid EUGFJ. Kontrollen sker genom granskning av affärshandlingar från stödmottagarna. Enligt artikel 2.1 i denna förordning skall medlemsstaterna genomföra en systematisk granskning av mottagarnas affärshandlingar, varvid hänsyn skall tas till den typ av transaktioner som skall granskas. Villkoren som uppställs för dessa kontroller anges i punkt 2 och följande punkter i denna artikel.

10 Beträffande de finansiella följderna för fall där de av medlemsstaterna utförda kontrollerna varit bristfälliga har kommissionen antagit regler i dokument nr VI/216/93 av den 3 juni 1993, kallad Bellerapporten). I dessa regler föreskrivs tre typer av schablonmässiga korrigeringar:

— 2 procent av utgifterna, om det uteslutande rör sig om vissa mindre betydelsefulla brister i kontrollsystemet eller i verkställigheten av kontrollerna som inte är av väsentlig betydelse för att säkerställa att utgifterna var korrekta, och det därför skäligen kan antas att risken för förlust för EUGFJ var ringa.

— 5 procent av utgifterna, om det rör sig om brister i en betydande del av kontrollsystemet eller i verkställigheten av kontrollerna som är av väsentlig

betydelse för att fastställa om utgifterna var korrekta, och det därför skäligen kan antas att risken för förlust för EUGFJ var betydande.

— 10 procent av utgifterna, om det rör sig om brister i kontrollsystemet som helhet eller i dess grundläggande struktur eller i verkställigheten av väsentliga kontroller som syftade till att säkerställa att utgifterna var korrekta, och det därför skäligen kan antas att det förelåg risk för en mycket stor förlust för EUGFJ.

11 Vad gäller de slutliga beslut som kommissionen antar föreskrivs i artikel 8 i kommissionens förordning (EG) nr 1663/95 av den 7 juli 1995 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EEG) nr 729/70 i fråga om förfarandet vid avslutande av räkenskaperna för garantisektionen vid Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket (EUGFJ) (EGT L 158, s. 6) följande:

"1. När kommissionen, till följd av en eventuell undersökning anser att utgifter inte har verkställts i enlighet med gemenskapsreglerna, skall den meddela den berörda medlemsstaten sina iakttagelser, de korrigerande åtgärder som skall vidtas för att säkerställa framtida uppfyllande av reglerna och en utvärdering av de utgifter som den föreslår skall uteslutas enligt artikel 5.2 c i förordning (EEG) nr 729/70. Meddelandet skall innehålla en hänvisning till den här förordningen. Medlemsstaten skall svara inom två månader och kommissionen kan därvid ändra sitt ställningstagande. I berättigade fall får kommissionen medge en förlängning av denna svarsperiod.

Efter utgången av den tillåtna svarstiden skall kommissionen inleda en ömsesidig diskussion och båda parterna skall söka nå en överenskommelse om vilka åtgärder som skall vidtas. Kommissionen skall sedan formellt meddela sina slutsatser till medlemsstaten...

2. De beslut som avses i artikel 5.2 c i förordning (EEG) nr 729/70 skall fattas efter det att eventuella rapporter som upprättats av förlikningsorganet har granskats..."

Tillämpliga bestämmelser beträffande den omtvistade korrigeringen

12 Genom rådets förordning (EEG) nr 386/90 av den 12 februari 1990 om kontroll i samband med export av jordbruksprodukter som berättigar till exportbidrag eller andra belopp (EGT L 42, s. 6; svensk specialutgåva, område 3, volym 32, s. 36) har införts ett gemenskapsrättsligt kontrollsystem för jordbruksprodukter för vilka bidrag eller andra belopp beviljas vid export. I artikel 3.1 i denna förordning föreskrivs följande:

"Utan att det påverkar sådana särbestämmelser som kräver mer utförlig kontroll, skall följande gälla för de fysiska kontroller som avses i artikel 2 a:

a) De skall göras i form av täta och oanmälda stickprovskontroller.

b) De skall under alla omständigheter omfatta ett representativt urval på minst 5 % av de exportdeklarationer för vilka det har lämnats in en ansökan om sådana belopp som anges i artikel 1.1."

13 Tillämpningsbestämmelser för förordning nr 386/90 har fastställts i kommissionens förordning (EEG) nr 2030/90 av den 17 juli 1990 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EEG) nr 386/90 om kontroll i samband med export av jordbruksprodukter som berättigar till exportbidrag eller andra belopp (EGT L 186, s. 6; svensk specialutgåva, område 3, volym 33, s. 60), som från och med den 1 januari 1996 har ersatts av kommissionens förordning (EG) nr 2221/95 av den 20 september 1995 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EEG) nr 386/90 vad gäller fysisk kontroll i samband med export av jordbruksprodukter som berättigar till exportbidrag (EGT L 224, s. 13). Metoder och funktionskrav för kontrollernas genomförande beskrivs närmare i en bilaga till den sistnämnda förordningen.

Den omtvistade korrigeringen

14 Av handlingarna i målet framgår att kommissionen, i syfte att agera mot en ökad risk för bedrägerier och oegentligheter som skadar EUGFJ:s budget inom ramen för exportbidrag, sedan år 1996 har förstärkt sina kontroller i medlemsstaterna vad gäller de kontroller som utförs av tullmyndigheterna. De kontroller som har genomförts i Italien i detta hänseende har enligt kommissionen gjort det möjligt att konstatera att det förekom systematiska felaktigheter i de förfaranden som de italienska tullmyndigheterna tillämpade.

15 Med stöd av resultatet från kontroller av dokument som utförts 1996—1998 och kontroller på plats, särskilt vid de kontroller som utförts dels den 15 till den 19 april 1996 vid tullstationerna i Treviso, Trieste, Fernetti och Como, dels den 2 till den 6 december 1996 vid tullstationerna i Terni, Pisa, Livorno och Viareggio, ansåg kommissionen att de italienska myndigheterna inte i tillräcklig utsträckning följt bestämmelserna i förordning nr 386/90 och förordning nr 2221/95 om fysiska kontroller vid export av jordbruksprodukter. De närmare resultatuppgifterna från kontrollerna har redovisats i punkt 2.8.1 i den sammanfattande rapporten.

16 För det första anmärkte kommissionen på de ofullständiga fysiska kontrollerna vid direktexport, det vill säga de förfaranden enligt vilka produkterna kontrolleras av tullstationerna direkt på transportmedlen. De fysiska kontrollerna i dessa fall var otillräckliga på grund av att de inte utförts förrän efter det att varan redan var lastad på lastbilarna. Vid två kontroller på plats, i Treviso och Pisa, konstaterade kommissionens inspektörer att kontrollerna hade utförts utan att det gjordes något försök att på allvar undersöka hela lasten, antingen genom att lasta om varan eller genom att skapa utrymme för en gång inne i de undersökta containrarna. Dessutom var det representativa urvalet på 5 procent som krävs enligt artikel 3.1 b i förordning nr 386/90 inte uppnått vid flera tullkontor. Slutligen var protokollen från de fysiska kontrollerna utformade på ett allmänt och oklart sätt.

17 För det andra konstaterade kommissionen att det saknades oanmälda kontroller vid det förkortade förfarandet, det vill säga då näringsidkaren skall ha med sig en exportdeklaration till tullkontoret men varorna ligger kvar i företagets lokaler. I dessa fall har kommissionen konstaterat att det inte finns något utrymme för några överraskningsmoment. I vissa fall var näringsidkarna nämligen kallade vid en tidpunkt då tullmyndigheten inte förfogade över någon bil för att själva kunna transportera tulltjänstemännen till kontrollplatsen. Den uppenbara risk för förfalskning och för att varor byts ut som följer härav har dessutom förvärrats av det förhållandet att det är näringsidkarna själva som skall sända in exportdeklarationerna till det utbetalande organet efter det att tullmyndigheterna har godkänt dem.

18 I skrivelser av den 23 januari och den 18 september 1997 informerade kommissionen de italienska myndigheterna om sina iakttagelser. Dessa svarade genom skrivelser av den 13 mars och den 10 november 1997. Genom en skrivelse av den 23 november 1998 inbjöd kommissionen de italienska myndigheterna till ett bilateralt möte. Detta möte utmynnade inte i något resultat varför kommissionen formellt meddelade de italienska myndigheterna om sina slutsatser genom skrivelse av den 9 juli 1999. Kommissionen föreslog däri en korrigering på 5 procent av utgifterna för samtliga produkter för vilka exportbidrag beviljats

mellan den 1 oktober 1995 och den 31 december 1998. Kommissionen tillämpade därvid Bellerapporten, vari föreskrivs en schablonmässig korrigering på 5 procent om det rör sig om brister i en betydande del av kontrollsystemet eller i verkställigheten av kontrollerna som är av väsentlig betydelse för att fastställa om utgifterna var korrekta, och det därför skäligen kan antas att risken för förlust för EUGFJ var betydande.

19 Förlikningsorganet för EUGFJ-frågor som de italienska myndigheterna hade hänskjutit frågorna till konstaterade i sin slutrapport av den 11 januari 2000 att kommissionens argument, trots vissa oklarheter, verkade vara välgrundade

20 Kommissionen påförde således, i det ifrågasatta beslutet, den föreslagna korrigeringen på 61 665 065 968 ITL.

Den första grunden: Åsidosättande av den kontradiktoriska principen och av principen om rätten till försvar

Parternas argument

21 Som första grund har den italienska regeringen ifrågasatt den omtvistade korrigeringens rättsenlighet. Regeringen menar att de kontroller som kommissionens tjänstemän har utfört har skett i strid med den kontradiktoriska principen och principen om rätten till försvar. Kommissionen har nämligen inte informerat den italienska regeringen om resultatet av kontrollerna förrän långt efter det att de genomförts. Det har inte heller riktats någon specifik kritik mot de italienska tulltjänstemännen och dessa har inte haft möjlighet att framföra sin uppfattning. Kommissionens tjänstemän har dessutom underlåtit att upprätta ett protokoll tillsammans med tulltjänstemännen.

22 Kommissionen har tillbakavisat denna kritik. Den har påpekat att samtliga aktuella kontroller har utförts i närvaro av italienska tjänstemän och kommissionens egna tjänstemän och att den italienska tullmyndigheten i förväg och i detalj har informerats om kontrollerna. Vidare är det praxis att gemenskapstjänstemännen anordnar ett slutsammanträde med de nationella tjänstemännen för att diskutera kritik. Sådana sammanträden har också hållits vid de aktuella kontrollerna, vilket bekräftas av en rapport av italienska finansministeriet som kommissionen har givit in till domstolen. Enligt kommissionen hålls alltid diskussioner i sådana fall och de nationella tjänstemännen kan framföra sina åsikter. Protokollen upprättas dessutom varje gång av åtminstone två tjänstemän från behörig tjänstegren vid kommissionen och de utgör sedan grund för de skrivelser med synpunkter som sänds till de nationella myndigheterna. Alla dessa etapper har följts i förevarande fall.

Domstolens bedömning

23 Domstolen hänvisar till artikel 8 i förordning nr 1663/95 vari anges de olika etapper som skall följas vid förfarandet för EUGFJ:s avslut av räkenskaperna. Av domstolens rättspraxis (se bland annat dom av den 29 januari 1998 i mål C-61/95, Grekland mot kommissionen, REG 1998, s. I-207, punkt 39) framgår att det förfarande som införts genom denna förordning utgör ett särskilt kontradiktoriskt förfarande, under vilket de berörda medlemsstaterna skall ha alla garantier för att få framföra sina synpunkter.

24 I förevarande fall framgår det av den skriftväxling som förekommit (se punkterna 15—19 i denna dom) att kommissionen med noggrannhet följt de olika etapperna i det förfarande som föreskrivs i förordning nr 1663/95 och att de italienska myndigheterna vid varje etapp har haft möjlighet att framföra sin uppfattning. I enlighet med vad generaladvokaten har framhållit i punkterna 44—49 i sitt förslag till avgörande finner domstolen dels att den tid som förflutit mellan kontrollerna och meddelandet av resultaten, nämligen sju månader, inte kan anses vara orimligt lång, dels att kommissionen har framfört tydliga anmärkningar. Vad gäller det gemensamma upprättandet av ett protokoll har något sådant inte föreskrivits i de aktuella bestämmelserna.

25 Härav följer att den kritik som avser åsidosättande av den kontradiktoriska principen och principen om rätten till försvar inte kan godtas. Talan kan därför inte vinna bifall på den första grund som den italienska regeringen har åberopat.

Den andra grunden: Huruvida de tullkontor som kontrollerats är representativa

Parternas argument

26 Som andra grund har den italienska regeringen, utan närmare preciseringar, gjort gällande att de tullstationer och de transaktioner som kommissionen kontrollerat år 1996 inte var tillräckligt representativa, vare sig i kvantitativt eller i kvalitativt hänseende. Enligt regeringen kan man nämligen inte från de iakttagelser som gjorts vid vissa tullstationer sluta sig till att de kontrollmetoder som kommissionen har gjort gällande generellt sett tillämpas vid de cirka 80 000 exporttransaktioner, för vilka bidrag söks, som varje år sker i Italien.

27 Kommissionen har tillbakavisat dessa påståenden. Den har, utan att bli emotsagd på denna punkt av den italienska regeringen, gjort gällande att de tullstationer som valts för kontrollerna på plats, nämligen Terni, Pisa, Livorno, Viareggio, Treviso, Trieste, Fernetti och Como, utgjorde de viktigaste tullstationerna i fråga om betalning av exportbidrag. De svarade för 27 procent av det totala antal exportdeklarationer som registrerats i Italien år 1995. De är därför helt klart representativa. Kommissionens inspektörer har särskilt sett till att fördela sina kontroller mellan de olika tullförfaranden som tillämpas av de italienska tulltjänstemännen. Kontroller har även utförts i lokaler som tillhör företag som berörs av ett förenklat tullförfarande och även vid dessa kontroller har brister upptäckts.

Domstolens bedömning

28 Kommissionens uppgifter visar att de tullkontor som dess inspektörer valt för sina kontroller har varit representativa för den allmänna situationen. Då den italienska regeringen inte anfört några närmare uppgifter till stöd för sitt bestridande härav finner domstolen att talan inte kan vinna bifall på den grunden att de kontrollerade tullkontoren inte är representativa.

Den tredje grunden: Tvivelaktiga resultat av vissa kontroller

Parternas argument

29 Som tredje grund har den italienska regeringen kritiserat kommissionens iakttagelser i fråga om den påstådda avsaknaden av "fullständiga" och "oanmälda" kontroller vid tullstationerna i Terni, Pisa, Viareggio och Livorno.

30 Vad gäller kontrollernas ofullständighet, som kommissionen har kritiserat de italienska tullmyndigheterna för, har den italienska regeringen anfört att den, till följd av kommissionens kontroll, har begärt att dess egna tjänstemän skall granska de omtvistade omständigheterna. Vid ett sammanträde med de berörda tulltjänstemännen i mars 1999 förnekade dessa att kontrollförfarandena i fråga har avlöpt på det sätt som kommissionen har påstått. Eftersom det saknas protokoll måste påståendena från kommissionens tjänstemän anses felaktiga eller åtminstone icke tillförlitliga.

31 Vad gäller avsaknaden av oanmälda kontroller har kommissionen gjort en felaktig tolkning av detta begrepp. Även om kontrollerna sker i samband med att exportören beger sig till tullkontoret innebär detta inte att kontrollerna föregås av en varning. I själva verket har kontrollernas gång och de olika metoder som de nationella myndigheterna tillämpat varit oklanderliga.

32 De brister som kommissionen konstaterade har dessutom upphört efter en skrivelse från det italienska finansministeriet av den 13 mars 1997 genom vilken de italienska tullkontoren erhöll vederbörliga anvisningar för att undvika att sådana brister upprepades.

33 Kommissionen har tillbakavisat dessa påståenden. Den version av omständigheterna som de berörda italienska tulltjänstemännen har givit i förevarande fall vad gäller kontrollernas fullständighet är enligt kommissionen felaktig. De kontakter som den italienska regeringen hävdar ägde rum med dessa tulltjänstemän ägde av allt att döma inte rum förrän år 1999, det vill säga tre år efter de kontroller som gjordes år 1996. Det bör dessutom beaktas att de nämnda tulltjänstemännen kände till syftet med kontakterna, nämligen att regeringen ville förhöra sig om den kritik som riktats mot dem för att de hade genomfört kontroller av mycket medioker kvalitet. Deras vittnesmål är därför i högsta grad tvivelaktiga.

34 Vad gäller frågan huruvida kontrollerna var oanmälda har kommissionen hävdat att den italienska regeringen inte har bestritt den kritik som riktats mot de italienska tulltjänstemännen för att de alltjämt begär att de berörda näringsidkarna skall bege sig till tullkontoren med sina egna fordon för att hämta de tulltjänstemän som skall utföra den fysiska kontrollen. Genom att förfara på det sättet har näringsidkarna tydligt varnats i förväg om att de skall kontrolleras och det kan därför inte vara fråga om oanmälda kontroller. Domstolen har redan i sin dom av den 18 maj 2000 i mål C-242/97, Belgien mot kommissionen (REG 2000, s. I-3421, punkt 41), funnit att det i avsaknad av tjänstebil är svårt att visa att de oanmälda fysiska kontrollerna har genomförts på det sätt som krävs enligt artikel 3 i förordning nr 386/90.

35 Såsom närmare har redovisats i punkt 2.8.1 i den sammanfattande rapporten visar dessutom den granskning av kontrollrapporterna för åren 1997 och 1998 samma oegentligheter och försummelser som de som konstaterades för år 1996.

Domstolens bedömning

36 Av domstolens rättspraxis, bland annat domen i det ovannämnda målet Belgien mot kommissionen (punkterna 33 och 34) och dom av den 13 juli 2000 i mål C-243/97, Grekland mot kommissionen (REG 2000, s. I-5813), punkt 53, framgår att den berörda medlemsstaten vad gäller kontroller som kommissionen utför för avslut av EUGJF:s räkenskaper inte kan vederlägga kommissionens iakttagelser utan att stödja sina egna påståenden på omständigheter som visar att det föreligger ett tillförlitligt och ändamålsenligt kontrollsystem. Om medlemsstaten inte förmår visa att kommissionens iakttagelser är felaktiga, kommer dessa iakttagelser att utgöra grund för allvarliga tvivel om huruvida ett adekvat och effektivt system av övervaknings- och kontrollåtgärder har införts.

37 I förevarande fall har den italienska regeringen inte förmått vederlägga kommissionens iakttagelser beträffande de bristfälliga kontrollerna, vilka redovisas närmare i punkt 66 i generaladvokatens förslag till avgörande, genom bevismedel som visar att kontrollerna varit tillförlitliga och ändamålsenliga och av vilka man kan sluta sig till att de kritiserade oegentligheterna inte förekommer. Den italienska regeringen har dessutom inte på ett detaljerat sätt bestritt kommissionens iakttagelser, såsom dessa återges i den sammanfattande rapporten. Regeringen har endast hävdat att det framgår av de ifrågasatta italienska tulltjänstemännens vittnesmål att kontrollernas genomförande i regel var oklanderliga.

38 Dessa utsagor av de ifrågasatta italienska tulltjänstemännen, vilka utsagor dessutom har upptagits tre år efter kommissionens kontroller, föranleder inte

någon annan bedömning än att de iakttagelser som kommissionens tjänstemän gjort på plats och som sedan redovisats i den sammanfattande rapporten är korrekta.

39 Vad gäller de oegentligheter som har konstaterats inom ramen för granskningen av de kontrollrapporter som Republiken Italien har presenterat för åren 1997 och 1998 har den italienska regeringen inte åberopat något närmare argument som visar att kontrollerna varit tillförlitliga och funktionsdugliga för att på det sättet undergräva kommissionens konstateranden.

40 Härav följer att talan inte kan vinna bifall på någon del av den tredje grund som den italienska regeringen har åberopat.

Den fjärde grunden: Huruvida korrigeringsbeloppet är orimligt högt

Parternas argument

41 Som sista grund, åberopad i andra hand, har den italienska regeringen gjort gällande att det korrigeringsbelopp som kommissionen har beslutat är orimligt högt.

42 Kontrollerna på tullstationerna har omfattat förfaranden som pågått under knappt ett års tid, medan korrigeringen gäller fyra år i följd, nämligen räkenskapsåren 1995—1998.

43 Kommissionen har tillämpat korrigeringen på samtliga exportbidrag som har beviljats under dessa fyra räkenskapsår medan de fysiska kontrollerna endast omfattade ett urval på 5 procent av transaktionerna. Enligt den italienska regeringen borde korrigeringen vara begränsad till att gälla högst 5 procent av de bidrag som beviljats under de nämnda räkenskapsåren.

44 Kommissionen har gjort gällande att den aktuella korrigeringen har antagits helt i enlighet med Bellerapporten. Vad gäller vilka räkenskapsår korrigeringen omfattat framgår det av handlingarna i målet, liksom av vad kommissionen redan anfört inom ramen för den tredje grunden, att oegentligheterna i kontrollerna fortgick under åren 1997 och 1998.

Domstolens bedömning

45 Vad gäller den fjärde grundens första del är det ostridigt att de brister som kommissionen har påtalat konstaterades för räkenskapsåren 1995 och 1996 vid de kontroller på plats som nämns i punkt 15 i denna dom. För räkenskapsåren 1997 och 1998 har kommissionen kommit till samma resultat genom att granska de kontrollrapporter som Republiken Italien framlade för åren 1997 och 1998. Den italienska regeringen har inte framfört några argument som kan vederlägga dessa iakttagelser, såsom redan har redovisats i punkt 39 i denna dom. Härav följer att kommissionen inte gjort sig skyldig till någon felaktig rättstillämpning genom att korrigeringen utsträckts till att avse fyra år i följd.

46 Vad gäller samma grunds andra del framhåller domstolen att även om medlemsstaterna är skyldiga att i enlighet med artikel 3.1 b i förordning nr 386/90 utföra kontroller som omfattar ett representativt urval på 5 procent av exportdeklarationerna, innebär detta emellertid inte att endast de 5 kontrollerade procenten av deklarationerna skall uppfylla de krav som gäller. Begreppet stickprovskontroll

innebär nämligen att sådana kontroller syftar till att säkerställa att samtliga deklarationer, och inte bara de deklarationer som faktiskt har kontrollerats, utförs korrekt.

47 Härav följer att kommissionen, efter att ha konstaterat brister i de kontroller som de italienska myndigheterna har utfört, inte har gjort sig skyldig till felaktig rättstillämpning genom att i enlighet med Bellerapporten tillämpa den aktuella korrigeringen på samtliga de exportbidrag för jordbruksprodukter som berörs av exportdeklarationerna och inte bara på dem som motsvarar de produkter som berörs av de 5 procent av deklarationerna som faktiskt har kontrollerats av de aktuella myndigheterna.

48 Talan kan inte bifallas på någon av de grunder som den italienska regeringen har framfört gentemot korrigeringen på 61 665 065 968 ITL. Republiken Italiens talan skall därför ogillas såvitt gäller denna korrigering.

Den negativa korrigeringen på 2 957 721 060 ITL avseende exportbidrag för olivolja

49 Republiken Italien har för det andra ifrågasatt en korrigering på 2 957 721 060 ITL som gäller exportbidrag för olivolja som de italienska myndigheterna har betalat år 1995. Enligt kommissionen kunde exportbidrag inte beviljas för den aktuella varan, nämligen olivolja med ursprung i gemenskapen som tillsatts till olivolja från tredje land, i synnerhet Tunisien, och som hade omfattats av förfarandet för aktiv förädling. De betalningar som de italienska myndigheterna har gjort saknade därför rättsligt stöd (punkt 2.8.2 i den sammanfattande rapporten).

Tillämpliga bestämmelser

50 Exportbidrag för olivolja som producerats i gemenskapen infördes genom rådets förordning nr 136/66/EEG av den 22 september 1966 om den gemensamma organisationen av marknaden för oljor och fetter (EGT 1966, 172, s. 3025; svensk specialutgåva, område 3, volym 1, s. 167). Tillämpningsbestämmelser för denna förordning har fastställts i kommissionens förordning (EEG) nr 3665/87 av den 27 november 1987 om gemensamma tillämpningsföreskrifter för systemet med exportbidrag för jordbruksprodukter (EGT L 351, s. 1; svensk specialutgåva, område 3, volym 24, s. 216).

51 I artikel 8 i förordning nr 3665/87 föreskrivs följande:

"1. Bidrag skall beviljas endast för produkter som uppfyller villkoren i artikel 9.2 i fördraget, även om förpackningen inte uppfyller dessa villkor.

...

2. Vid export av sammansatta produkter, för vilka bidraget fastställs på grundval av en eller flera av beståndsdelarna, skall bidraget betalas ut om den eller de beståndsdelar, för vilka bidraget begärs, uppfyller villkoren i artikel 9.2 i fördraget.

Bidraget skall också betalas ut om den eller de beståndsdelar för vilka bidraget begärs ursprungligen uppfyllde villkoren i artikel 9.2 i fördraget men inte längre gör det enbart därför att de nu ingår i andra produkter.

3. Vid tillämpning av punkt 2 skall följande bidrag anses vara bidrag som fastställs på grundval av en beståndsdel:

— Bidrag för produkter inom sektorerna spannmål, ägg, ris, socker, isoglukos, mjölk och mjölkprodukter...

..."

52 I artikel 9.2 i EG-fördraget (nu artikel 23.2 EG i ändrad lydelse) till vilken det hänvisas i artikel 9 i förordning nr 3665/87, föreskrivs följande:

"Bestämmelserna i denna avdelning kapitel 1 avsnitt 1 och kapitel 2 [om fri rörlighet för varor] skall tillämpas på varor med ursprung i medlemsstaterna samt på varor som kommer från tredje land och som är i fri omsättning i medlemsstaterna."

Parternas argument

53 Den italienska regeringen har, utan att för den sakens skull ifrågasätta korrigeringsbeloppet, gjort gällande att kommissionen förfarit felaktigt genom att vägra finansiera exportbidragen för de volymer olivolja med ursprung i gemenskapen som blandats med olivolja från tredje land, i synnerhet Tunisien, och som omfattades av förfarandet för aktiv förädling i gemenskapen.

54 Den italienska regeringen är av uppfattningen att artikel 8.1 i förordning nr 3665/87 är tillämplig på dessa volymer olivolja med ursprung i gemenskapen. Att den blandats med andra oljor saknar betydelse. I synnerhet är artikel 8.2 och 8.3 i förordning nr 3665/87, som avser vissa sammansatta produkter, inte tillämplig eftersom den aktuella varan inte är av sammansatt art utan snarare en slutprodukt. Olivolja är nämligen en basprodukt som både kan vara en slutprodukt och en beståndsdel. En blandning ändrar varken produktens kemiska sammansättning eller dess näringsmässiga beskaffenhet. I förevarande fall borde volymerna olivolja med ursprung i gemenskapen ha beviljats exportstöd såsom slutprodukter oaktat det förhållandet att de blandats med oljor från tredje land.

55 Kommissionen har erinrat om att genom artikel 8.1 i förordning nr 3665/87, jämförd med artikel 9.2 i fördraget, utesluts alla exportbidrag för produkter från tredje land som inte är föremål för fri omsättning inom gemenskapen utan som omfattas av ett annat förfarande såsom, i förevarande fall, förfarandet för aktiv förädling. Den aktuella produkten i förevarande fall är en sammansatt produkt som endast kan beviljas bidrag om villkoren i artikel 8.2 och 8.3 i förordning nr 3665/87 är uppfyllda. Artikel 8.3 innehåller en uttömmande förteckning över de sammansatta produkter som kan beviljas exportbidrag. Olivolja återfinns inte där.

Domstolens bedömning

56 Domstolen påpekar att det i artikel 8 i förordning nr 3665/87 föreskrivs att exportbidrag skall beviljas antingen, enligt artikel 8.1, för slutprodukter, eller, enligt artikel 8.2 och 8.3, undantagsvis för vissa sammansatta produkter. Olivolja återfinns inte bland de produkter som beviljats undantag enligt artikel 8.2 och 8.3. Republiken Italien har inte heller åberopat dessa bestämmelser utan artikel 8.1, och har gjort gällande att den aktuella produkten utgör en slutprodukt som har exporterats som sådan.

57 Av ordalydelsen av artikel 8.1 i förordning nr 3665/87 och av artikel 9.2 i fördraget, till vilken bestämmelse det hänvisas i artikel 8 i förordningen, framgår emellertid att en produkt för att vara berättigad till exportbidrag antingen skall ha ursprung i medlemsstaterna, eller, när den kommer från tredje land, vara föremål för fri omsättning i medlemsstaterna.

58 Det är ostridigt att oljorna från tredje land, med vilka den aktuella olivoljan med ursprung i gemenskapen har blandats, omfattats av förfarandet för aktiv förädling, vilket föreskrivs i artikel 114 och följande artiklar i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen (EGT L 302, s. 1; svensk specialutgåva, område 2, volym 16, s. 4). Såsom framgår av artikel 4.16 i denna förordning är förfarandet för aktiv förädling och förfarandet för övergång till fri omsättning två skilda tullförfaranden. De oljor som kommer från tredje land och som utgör en del av den aktuella produkten uppfyller således inte de krav som uppställs i artikel 8.1 i förordning nr 3665/87.

59 För att artikel 8.1 i förordning nr 3665/87 skulle kunna utgöra grund för den betalning av exportbidrag som de nationella myndigheterna vidtagit skulle således ha krävts antingen att olivoljan med ursprung i gemenskapen hade exporterats såsom en särskild produkt innan den blandades med oljan från tredje land, vilket uppenbarligen inte skett i förevarande fall, eller att den produkt som skapats genom blandningen i sig kunde anses som en produkt med ursprung i gemenskapen trots att en del av den olja den består av inte uppfyller detta villkor.

60 Det är emellertid uteslutet att tolka artikel 8.1 i förordning nr 3665/87 på så sätt att den utgör stöd för exportbidrag även till sammansatta produkter där endast vissa beståndsdelar uppfyller de krav som föreskrivs däri. Skälet härtill är att det i artiklarna 8.2 och 8.3 föreskrivs möjlighet att undantagsvis bevilja exportbidrag för sammansatta produkter. Följaktligen kan dessa produkter inte omfattas av tillämpningsområdet för artikel 8.1.

61 Härav följer att exportbidrag inte kunde beviljas för den aktuella olivoljan med stöd av vare sig artikel 8.1 eller artikel 8.2 och 8.3 i förordning nr 3665/87. Kommissionen har således med rätta kunnat genomföra den omtvistade korrigeringen. Republiken Italiens talan, såvitt gäller denna korrigering, kan därför inte vinna bifall.

Den negativa korrigeringen på 7 760 156 831 ITL motsvarande ett belopp utgörande säkerhet som skulle ha tagits i anspråk på grund av försäljning av alkohol ur interventionslager

62 Republiken Italien har för det tredje ifrågasatt en korrigering på 7 760 156 831 ITL som kommissionen tillämpat som sanktion för att de behöriga nationella myndigheterna inte har tagit i anspråk en säkerhet som ställts med avseende på försäljning av alkohol ur interventionslager (punkt 7.2 i den sammanfattande rapporten).

Allmänna bestämmelser

63 I artikel 37.1 i rådets förordning (EEG) nr 822/87 av den 16 mars 1987 om den gemensamma organisationen av marknaden för vin (EGT L 84, s. 1; svensk specialutgåva, område 3, volym 23, s. 7) föreskrivs följande:

"Avsättningen av de destillationsprodukter... som innehas av interventionsorganen får inte medföra störningar på marknaden för alkohol och spritdrycker som produceras inom gemenskapen.

De bör därför avsättas inom andra sektorer, särskilt inom bränslesektorn, så snart som det föreligger en risk för sådana störningar."

64 Avsättning av alkohol inom andra områden än vinsektorn skall, enligt kommissionens förordning (EEG) nr 1780/89 av den 21 juni 1989 om närmare bestämmelser om avsättning av alkohol som framställs vid sådana destillationer som avses i artiklarna 35, 36 och 39 i förordning (EEG) nr 822/87 och som innehas av interventionsorganen (EGT L 178, s. 1), ske genom anbudsförfarande. Enligt artikel 24.2. i denna förordning skall den anbudsgivare som tilldelats kontraktet inom en viss tidsfrist lägga fram bevis för att en uppfyllelsesäkerhet har ställts som garanti för att den aktuella alkoholen verkligen kommer att användas för de ändamål som anges i anbudet.

65 Enligt artikel 33.2 i förordning nr 1780/89 gäller följande: "Att alkoholen verkligen används för de ändamål som anges i anbudsinfordran är ett grundläggande krav för uppfyllelsesäkerheten i den mening som avses i artikel 20 i förordning (EEG) nr 2220/85."

66 Vad gäller förverkande av en sådan säkerhet föreskrivs i kommissionens förordning (EEG) nr 2220/85 av den 22 juli 1985 om gemensamma tillämpningsföreskrifter för systemet med säkerheter för jordbruksprodukter (EGT L 205, s. 5; svensk specialutgåva, område 3, volym 19, s. 55) att en säkerhet kan ställas i form av antingen kontant inbetalning (artikel 8.1 a) eller ett borgensåtagande enligt artikel 6.1 i samma förordning (artikel 8.1 b).

67 I artikel 16.2 c i förordning nr 2220/85 anges följande:

"Den skriftliga borgensförbindelsen skall minst ange

...

c) att borgensmannen har solidariskt ansvar tillsammans med den som är skyldig att fullgöra förpliktelsen för att på uppmaning av den behöriga myndigheten inom 30 dagar betala varje belopp inom borgensförbindelsens gränser som förfaller till betalning när säkerheten förverkas."

68 Slutligen föreskrivs följande i artikel 29 i förordning nr 2220/85:

"När den behöriga myndigheten får kännedom om omständigheter som medför att säkerheten förverkas helt eller delvis skall myndigheten utan dröjsmål kräva betalning av det förverkade beloppet av den part som är skyldig att uppfylla förpliktelsen med en frist på upp till 30 dagar från den dag då kravet meddelas.

Om betalning inte har skett inom denna period skall den behöriga myndigheten utan dröjsmål

...

b) kräva betalning av borgensmannen enligt artikel 8.1 b med en frist på upp till 30 dagar från den dag då kravet meddelas,

..."

Det omtvistade anbudsförfarandets genomförande

69 Genom kommissionens förordning (EEG) nr 3390/90 av den 26 november 1990 om inledande av försäljning genom särskilda anbudsförfaranden av vinalkohol som innehas av interventionsorganen för användning som motorbränsle inom gemenskapen (EGT L 327, s. 21) inledde kommissionen anbudsförfarande nr 8/90 EG för försäljning av 1 600 000 hl ren alkohol som hade genomgått destillation i enlighet med artiklarna 35, 36 och 39 i förordning nr 822/87. Den totala kvantiteten utgjordes av fem partier om vardera 320 000 hl.

70 Kontraktet tilldelades bolaget F. Palma SpA (nedan kallat Palma) med säte i Neapel. I villkoren för anbudsinfordran föreskrevs bland annat att en uppfyllelsesäkerhet skulle ställas, vilken skulle kunna infrias direkt vid anmodan även om den anbudsgivare som tilldelats kontraktet motsatte sig detta och som skulle friställas efter skriftligt meddelande från interventionsorganet. Säkerheten skulle friställas efter det att anbudsgivaren inom ett år från avhämtningen av varje parti hade bevisat att alkoholen verkligen användes för angivna ändamål. Palma ställde säkerhet i enlighet med dessa krav med en italiensk bank som borgensman.

71 Efter att det hade visat sig föreligga stora svårigheter att avsätta en större volym alkohol på bränslemarknaden annullerade kommissionen, genom förordning (EEG) nr 2710/93 av den 30 september 1993 om försäljning genom särskilda anbudsförfaranden av vinalkohol som innehas av interventionsorganen för användning som motorbränsle inom gemenskapen (EGT L 245, s. 131; svensk specialutgåva, område 3, volym 52, s. 216), anbudsinfordran nr 8/90 EG av de partier alkohol som ännu inte hade avhämtats, nämligen tre partier. Vidare förlängde kommissionen tidsfristen för användningen av de redan avhämtade partierna, det vill säga två partier, till den 1 oktober 1995. I artikel 3 i förordning nr 2710/93 angavs att uppfyllelsesäkerheten för de partier som redan avhämtats skulle friställas av interventionsorganet när all alkohol hade använts på bränslemarknaden inom gemenskapen.

72 Genom kommissionens förordning (EG) nr 416/96 av den 7 mars 1996 om ändring av förordning (EEG) nr 2710/93 (EGT L 59, s. 5) förlängdes fristen för användningen av redan avhämtade partier, men den här gången var förlängningen progressiv. I artikel 3.1 i förordning nr 2710/93, i dess ändrade lydelse enligt förordning nr 416/96, föreskrivs i detta syfte följande:

"Trots bestämmelserna i artikel 23 i förordning (EEG) nr 2220/85 och utom vid force majeure skall, när den tidsfrist som avses i artikel 2 har löpt ut, uppfyllelsesäkerheten på 90 ecu per hektoliter ren alkohol (100 % vol.) vara förverkad, till ett belopp av

a) 15 % i samtliga fall [det vill säga den 1 oktober 1995 såsom ursprungligen föreskrivits],

b) 50 % av det kvarstående beloppet efter avdrag av de 15 procentenheterna, om den användning som avses i denna artikel inte äger rum före den 30 juni 1996.

Hela säkerheten förverkas om alkoholen inte används före den 31 december 1996."

73 Det framgår av handlingarna i målet att Palma, även efter förlängningen av tidsfristerna, inte kunde lägga fram bevis om användningen av de två alkoholpartier som redan hade avhämtats. Kommissionen begärde därför att den behöriga nationella myndigheten Azienda di Stato per gli interventi nel mercato agricolo (statligt organ med ansvar för interventionerna på jordbruksmarknaden, nedan kallat A.I.M.A.) att ta i anspråk olika delar av säkerheten i enlighet med de betalningsdagar som föreskrivs i förordning nr 2710/93 i dess ändrade lydelse enligt förordning nr 416/96.

74 Av handlingarna i målet framgår också att A.I.M.A., trots upprepade anmaningar från kommissionen, har agerat på följande sätt:

— Vad gäller den första delen av säkerheten (15 procent), som förföll till betalning den 1 oktober 1995, framställde A.I.M.A. ett krav på betalning till Palma först den 23 april 1996 och ålade inte borgensmannen att betala ut beloppet för säkerheten förrän den 16 januari 1997.

— Vad gäller den andra delen av säkerheten (50 procent) som förföll till betalning den 30 juni 1996 krävde A.I.M.A. inte Palma på betalning förrän den 3 december 1996 och ålade inte borgensmannen att betala ut beloppet för säkerheten förrän den 16 januari 1997.

— Vad gäller det resterande beloppet (35 procent) som förföll till betalning den 31 december 1996 krävde A.I.M.A. inte Palma på betalning förrän den 29 januari 1997 och ålade inte borgensmannen att betala ut beloppet för säkerheten förrän den 7 mars 1997.

75 Trots dessa krav har A.I.M.A. ännu i dag inte lyckats åstadkomma att säkerheten har betalats. Enligt uppgifter från den italienska regeringen har Palma vidtagit flera förhalningsåtgärder och har slutligen väckt talan vid italienska domstolar där mål nu pågår.

76 Genom skrivelse av den 15 april 1997 förelade kommissionen de italienska myndigheterna en sista tidsfrist för att reglera de aktuella beloppen. Då denna skrivelse inte ledde till något resultat meddelade kommissionen den 14 juli 1997 formellt sin avsikt att genomföra en finansiell korrigering på 7 760 156 831 ITL av EUGFJ:s förskottsbetalningar för augusti månad 1997.

77 Republiken Italien inledde därefter ett förlikningsförfarande. Den 26 oktober 1999 avvisade förlikningsorganet ansökan med motiveringen att "den berörda regeringen inte har utnyttjat tillfället att delta i det bilaterala möte som organet anordnat". Kommissionen bekräftade således korrigeringen med det föreslagna beloppet i det ifrågasatta beslutet.

Parternas argument

78 Den italienska regeringen har varken bestritt korrigeringsbeloppet, uppgifterna om genomförandet av det omtvistade anbudsförfarandet eller det förhållande att den inte fullgjort sin skyldighet att driva in säkerheten. Regeringen har emellertid gjort gällande att dröjsmålet vid indrivandet uteslutande beror på Palmas agerande, inte på de nationella myndigheterna vilka har agerat med erforderlig skyndsamhet. Förutom vissa förhalningsåtgärder har Palma även försökt förhandla om kontraktsvillkoren direkt med kommissionen. Dröjsmålen som

uppstått på grund härav beror under alla förhållanden inte på de italienska myndigheterna.

79 Kommissionen har emellertid framhållit att det är ostridigt att A.I.M.A., oberoende av eventuella förhalningsåtgärder från Palmas sida, inte har fullgjort sin egen skyldighet att ta de olika delarna av säkerheten i anspråk så fort som möjligt vid varje betalningsdag. Det framgår av händelseförloppet att såväl betalningskraven till Palma som betalningsuppmaningarna till borgensmannen i de tre fallen framställdes alltför lång tid efter förfallodagarna. De italienska myndigheterna har således åsidosatt artikel 29 i förordning nr 2220/85, enligt vilken förfallna belopp skall indrivas utan dröjsmål, varför den omtvistade korrigeringen är berättigad.

Domstolens bedömning

80 Enligt artikel 29 första stycket i förordning nr 2220/85 skall den nationella myndigheten, när den får kännedom om omständigheter som medför att en säkerhet inom dess behörighetsområde förverkas, utan dröjsmål kräva betalning av den berörde. Om denne inte har betalat inom en frist på upp till 30 dagar från den dag då kravet meddelades skall den nationella myndigheten, enligt artikel 29 andra stycket b i samma förordning, utan dröjsmål kräva betalning av borgensmannen med en frist på upp till 30 dagar. Enligt artikel 16.2 c i nämnda förordning skall borgensmannen efterkomma varje betalningsuppmaning. Därtill kommer, i förevarande mål, att säkerheten enligt de särskilda villkor för anbudsinfordran som redovisats i punkt 70 i denna dom skulle kunna infrias direkt vid anmodan även om den anbudsgivare som tilldelats kontraktet motsatte sig detta.

81 A.I.M.A:s agerande vad gäller indrivandet av de olika delarna av säkerheten uppfyller inte de skyndsamhetskrav som ställs. Såsom framgår av det händelseförlopp som redovisas i punkt 74 i denna dom har A.I.M.A., vad gäller den första delen av säkerheten krävt Palma på betalning nästan sju månader efter betalningsdagen och uppmanat borgensmannen att betala ut beloppet för säkerheten mer än nio månader efter det att kravet på betalning framställts. Vad gäller den andra delen uppgår dessa förseningar till mer än fem månader respektive en och en halv månad. Beträffande återstoden krävde A.I.M.A. betalning med ett något kortare dröjsmål, cirka en månad efter betalningsdagen, och uppmanade borgensmannen att betala ut beloppet efter en månad och en vecka.

82 Vad gäller de två första delarna av säkerheten är det uppenbart, med hänsyn till den tid som förflutit, att A.I.M.A. inte har agerat utan dröjsmål. Vad gäller det resterande beloppet framgår det att betalningskravet respektive betalningsuppmaningen skedde snabbare än i de två tidigare fallen. Omständigheterna i målet karaktäriseras emellertid av det förhållandet att gäldenären ihärdigt undandragit sig sina tidigare betalningsskyldigheter. A.I.M.A borde därför inte ha väntat en månad respektive en månad och en vecka för att kräva betalning av det återstående beloppet. A.I.M.A har därför inte agerat utan dröjsmål.

83 Domstolen konstaterar således att de nationella myndigheterna i samtliga fall har underlåtit att fullgöra sin skyldighet att utan dröjsmål driva in de aktuella säkerhetsbeloppen.

84 Vad gäller de påstådda förhalningsåtgärderna från den anbudsgivare som tilldelats kontraktet kan dessa inte inverka på de nationella myndigheternas ansvar i den situation som är aktuell i förevarande fall. Denna situation karaktäriseras av att de nämnda myndigheterna först efter avsevärt dröjsmål har krävt betalning av anbudsgivaren i fråga. Vad gäller säkerhetsbeloppet är det, såsom har angetts i punkt 70 i denna dom, fråga om en säkerhet som kunde infrias direkt vid anmodan, även om anbudsgivaren motsatte sig detta, och som

kunde frisläppas efter ett meddelande från interventionsorganet. Det fanns således inget som hindrade A.I.M.A att erhålla betalning av säkerheten av borgensmannen och detta oavsett vilka eventuella förhalningsåtgärder som den anbudsgivare som tilldelats kontraktet vidtog.

85 Av ovanstående följer att kommissionen hade rätt att påföra Republiken Italien den omtvistade korrigeringen. Argumentet att kommissionens agerande är rättsstridigt saknar således grund. Republiken Italiens talan vad gäller korrigeringen på 7 760 156 831 ITL kan därför inte vinna bifall.

86 Eftersom talan inte kan vinna bifall på någon av de grunder som har åberopats skall Republiken Italiens talan ogillas i sin helhet.

Rättegångskostnader

87 Enligt artikel 69.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Kommissionen har yrkat att Republiken Italien skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, och eftersom den senare har tappat målet skall kommissionens yrkande bifallas.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN (femte avdelningen)

följande dom:

1) **Talan ogillas.**

2) **Republiken Italien skall ersätta rättegångskostnaderna.**

Wathelet Edward La Pergola

Jann von Bahr

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 9 januari 2003.

R. Grass M. Wathelet

Justitiesekreterare Ordförande på femte avdelningen